

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 230. — STEV. 230.

NEW YORK TUESDAY, OCTOBER 1, 1929. — TOKER, 1. OKTOBRA 1929.

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

ŠTIRIDESET KOMUNISTOV ARETIRANIH V BEOGRADU

JUGOSLAVIJA ŽELI DOBITI V ZDRUŽENIH DRŽAVAH STO MILIJONOV DOL. POSOJILA

Najnovejše policijsko nasilje v jugoslovanski prestolici. — Tekom transporta v neko predmestje je bil ustreljen dozdevni komunist Brazan Branov. — Policija trdi, da je skušal pobegniti. R. M. Avramović bo predložil ameriškim finančnikom načrte za razvoj jugoslovanskih železnic in pristanišč.

BEOGRAD, Jugoslavija, 30. septembra. — Policija je aretirala včeraj štirideset oseb, med njimi dva državna uradnika pod obtožbo, da so komunisti ter da so snovali roparski napad na glavno pošto.

Pred enim tednom je bil aretiran dozdevni komunist Brazan Baraznovič. Včeraj so ga transportirali v neko predmestje in pri tej priliki je bil ustreljen.

Policiisti zatrjujejo, da je skušal pobegniti in da so zato streljali za njim. To je v takem slučaju najbolj priljubljen izgovor.

V New Yorku se mudi R. M. Avramović, glavni inženir za jugoslovanske državne železnice ter predsednik družbe jugoslovanskih inženirjev in arhitektov.

Sem je bil poslan, da dobi od ameriških bankirjev sto milijonov dolarjev posojila.

Denar bi uporabili za razvoj jugoslovanskih železnic in pristanišč. Seboj ima vse tozadevne načrte, katere bo predložil ameriškim finančnikom in inženirjem.

Jugoslovanska vlada namerava povečati naravni pristanišči v Kotoru in Splitu ter ju zvezati z železnico z Beogradom.

V načrtu ima tudi več železniških prog, ki bi tekle vzporedno od vzhoda proti zapadu.

Ako bo kotorsko pristanišče izboljšano, bo kaj lahko tekmovalo z Reko in Trstom, glavnima laskima pristaniščema ob Jadranskem morju.

Večinoma vse železnice, ki jih ima zdaj Jugoslavija, so bile zgrajene pred svetovno vojno ter tečejo od severa proti jugu, kar je v prvi vrsti služilo avstrijskim ciljem.

FRANCIJA HREPENI PO MIRU

Francoski vojni minister zagovarja skrčenje glede službene dobe. — Pravi, da je narod sedaj varen.

PARIZ, Francija, 30. septembra. Vojni minister Painleve, ki je podlil križ Častne legije upostojeni vasi Badonvillers v Vogezih, v bližini Nancyja, je včeraj poudarjal, da je odkritostna želja Francije uveljaviti mir in da je sedanja vojaška organizacija dosti močna, da zagotovi varnost naroda ter njenih kolonij.

— Sedanji trenutek, — je rekel Painleve, — je zares skrajne važnosti za svetovno zgodovino, kajti Evropa se nahaja na razpotju, kjer je treba miru za politiko zblizanja med narodi.

Minister je nato nadaljeval: — Nikakega zblizanja pa ne more biti brez odkritostne želje po lojalnem sodelovanju. Čeprav je Francija vedno v skrbeh glede svoje varnosti, so vendar njene metode take, da razkrivajo njene, miro-

PRVA SLANA V PALISADE PARKU

STONY POINT, N. Y., 30. sept. — Prva slana je padla v Bear Mountain rezervaciji in okolici in se pojavila prvič v dolini Hudsona južno od Newburgha.

Major Welch je objavil pred šestimi tedni, da so pričeli črčiti peti in to pomenja po nazorih naravoslovcev, da bo pritisnil prvi mrz v teku šestih tednov. Napovedovanje potom teh živali se je še vedno obistinilo v parku, kjer se je pojavila slana včeraj zvečer in danes zjutraj.

RACE POVZROČILE NESREČO

DUNKIRK, N. Y., 30. septembra. Mrs. Dewy Wilt iz Jamestowna se je vozila s svojim možem v avtomobilu, ko jima je priletela nasproti jata rac. Njen mož se je hotel izogniti racam ter pri tem zavozil v jarek. On je ostal nepoškodovan, dočim se je njegova žena smrtno ponesrečila.

ljubne namene. Dosti se je govorilo v zadnjem času glede omejitve oboroževanja in ponavljam, da ni nobena dežela na svetu, ki bi toliko uspešnih omejitev kot Francija, ki je sklenila skriti termin svoje vojaške službe za eno leto.

PROF. DEWEY PODPIRA THOMASA

Profesor Dewey je izjavil, da je nominiranec dobro usposobljen, in da je prost vseh zapletljajev.

John Dewey, profesor filozofije na Columbia vseučilišču, ki bo, kot objavljeno pred kratkim, načeloval gibanje, da se stvori novo liberalno stranko v Zdrženih državah, se je izjavil včeraj za Normana Thomasa, socialističnega nominiranca za mesto župana.

Odobrenje profesorja Deweya glede Thomasa je objavil Walter Frank, član eksekutivnega komiteja Unije meščanov, ki je objavil stvarjenje nepristranskega komiteja, da podpira Mr. Thomasa. Mr. Dewey je sprejel podpredsedništvo tega komiteja, ki obstaja iz več stotin ne-socialistov. Mr. Frank je rekel, da ne nastopa za Citizens union, da pa pričakuje, da se ji bo pridružilo veliko število članov te unije.

Eksekutivni komitej unije je pred kratkim označil Mr. Thomasa kot najboljše osebno usposobljenega med številnimi županskimi kandidati.

— V administraciji kriminalne justice v mestu New Yorku je dosti škandalov, katere je treba očistiti, — je rekel profesor Dewey pred kratkim. Thomas je prost vseh zvez in stikov, ki bi ovirali župana, da izvrši svoje delo.

STRAŠNA NESREČA

Pri Eveleth, Minn. se je završila strašna nesreča. Štiri osebe so mrtve, pet pa nevarno bolna vsled monoksidnih plinov, ki so uhajali iz motorja, ki je gonil električno napravo.

Mrtvi so 57-letni Frank Lavrič, njegova žena 56-letna Ivana Lavrič, njuna 23-letna hči Mary Lavrič in 2-letni Robert Frank Bradac, vnuk Lavričevih.

24-letni sin Frank Lavrič se nahaja v More bolnišnici, toda zdravnik ima jo le malo upanja, da bo okrevljal od posledic plina.

Oče je šel v klet popravljati stroj, mati in hčerka sta mu pa najbrž pomagali, kajti njuni trupli so našli poleg njegovega. Otroka so našli mrtvega v spalnici, dočim je ležal sin omamljen pri vratih, vodečih v klet.

Ob šestih zvečer je prišla h hiši Mrs. Antonija Tonka z Gilbert, Minn., ker ji pa na ponovno trkanje ni nihče odpril, je poklicala sosedo Willama Trenholma, ki je vdrl v hišo.

Plina je bilo pa toliko, da sam Mr. Trenholm ni mogel ničesar opraviti. Šele ognjegašci, opremljeni s plinskimi maskami, so rešili mladega Lavriča, otroka in prinesli trupla ostalih treh članov družine na prosto.

Pokojni Lavrič zapuša v Milwaukee hčer Mrs. Jennie Bradac ter brata in nekaj sorodnikov v Keewatin, Minn.

Pogrebne obrede je opravil Rev. Anton Leskovec.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA". NAJVEČ
JI SLOVENSKE DNEVNIK
V AMERIKI.

PROCES V CHARLOTTE

Versko vprašanje bo prilo najbrž na površje in tvorilo veliko vlogo tekom procesa v North Carolini.

CHARLOTTE, N. C., 30. sept. — Državno pravdnštvo si je pričelo danes že vtretje prizadevati, da procesira trinajst moških in tri ženske, ki so obtoženi umora policijskega načelnika Aderholta iz Gastonije.

S tem bodo prišle zopet na površje najbolj dramatične faze delavskih zadržev v južnem koncu Zdrženih držav.

Oba prejšnja poskusa, da se procesira obtožence, sta se končala z neuspehom. Sedanji proces pa se bo prav posebno omejeval na vprašanje krivde ali nekrivde glede uboja Aderholta, če bo zagovornštvo uspešno s svojimi zahtevami.

Možnosti za to pa so zelo majhne, ker je celo vprašanje industrijalnih razmer na jugu odvisno od verskega vprašanja, ki bo mogoče nadkrižilo vsa druga vprašanja.

Državno pravdnštvo namreč trdi, da so se obtoženci, kojih številni so priznani komunisti, zarotili, da ubijejo Aderholta.

Nadalje trdi državno pravdnštvo, da je navzočnost gotovih delavskih voditeljev pravcata nevarnost za občino in da je bil vsled tega Aderholt upravičen povesti oddelek policije proti glavnemu stanu unije.

Zaovorniki pa trdijo, da ni policija zadostno zavarovala unijskega glavnega stana in da so bili člani unije upravičeni braniti svojo lastnino.

Postave države North Carolina določajo, da mora vsak pričevalec verovati v Boga, ki ga bo kaznoval, ali že na tem svetu ali pa pozneje, če bi pričal pokrivcem.

Dosti oseb, ki jih namerava poklicati zagovornštvo za priče, je pa brez konfesije te res pravi, da ne verujejo v nobenega Boga.

Procesu bo zopet predsedoval sodnik Barnhill, katerega je imenoval Gardner, da vodi posebno zasedanje sodišča v tem slučaju.

Obrambo pa bosta vodila Frank Flowers in Smith, katerima bo pomagalo šeststo drugih odvetnikov. Izbra porote bo trajala najbrž ves teden, zanimanje za ta proces je splošno.

SUSA PRENEHALA V ANGLIJI

LONDON, Anglija, 30. septembra. Po sedem in tridesetih dneh neprestane suše je padel včeraj dež preko obširnega ozemlja južne in zapadne Anglije. S tem je bila končana suša, ki je porazila vse vremenske rekorde tekom zadnjih eno in sedemdesetih let.

London je dobil sicer le ponižen dežek, a po dolinah Thamesja je bilo v potokih na razsušena polja.

Deli južne Anglije niso dobili niti ene kapljice dežja.

O COSTI NE VEDO ŠE NICESAR

PARIZ, Francija, 30. septembra. Še nobene besede niso čuli do danes zvečer o francoskem letalcu Dieudonne Costu in Maurice Belentu, ki sta odletela v petek zvečer od tukaj, da preletita Rusijo ter skušata doseči nov rekord glede poleta brez prestanka.

Ognesla sta s seboj dovolj goriva, da jima bo zadostoval za vožnjo petdesetih ur.

HURIKAN OB OBALI ALABAME

Hurikan divja ob obali Alabame. — Veter piha z naglico petdesetih milj na uro. — Ladje so v veliki nevarnosti.

PENSACOLA, Fla., 30. septembra. Tropični hurikan, ki divja zdaj ob Mehikem zalivu, kamor je prihrul od Bahamas otočja južne Floride, je proizvedel močne vetrove ob obali Alabame.

Iz fonda St. Joe so sporočili, da je dosegel tam veter naglico petdesetih milj na uro in da je potrgal vse telefonske žice med različnimi občinami.

Barometer še vedno pada.

JACKSONVILLE, Fla., 30. sept. — Severozapadna Florida in ožek del Alabame ob Mehikem zalivu sta se pripravila danes na tropične viharje, ki so se izognili floridskemu polotoku potem ko so divjali nad Bahamas otočjem.

Vremenski urad je izjavil, da bo udaril hurikan z veliko silo nekje med Florido in obaljo Mississippija, vsled česar je prebivalstvo te pokrajine prizorilo vse odredbe proti možni nevarnosti.

Po krajih ob vsej obali je barometer neprestano padal, in občine so bile popolnoma ločene od sveta, ker so bile pretrgane vse brzojavne in telefonske žice.

Neoficijelno se čeni, da je divjal vihar z naglico 45 milj na uro v spremstvu številnih nalivov.

SNOVANJE ŽIDOVSKO REPUBLIKE

Del Biro Bidjan dežele, kjer nameravajo osnovati židovsko republiko, je večji kot je cela Francija.

MOSKVA, Rusija, 30. septembra. Sovjetska vlada bo proglasila v Biri Bidjan pokrajini, ki mejni na Mandžurijo ob reki Amur, avtonomno židovsko republiko, ki bo imela ozemlje, večje kot Francija.

Komisija ameriških agronov, ki se je danes vrnila v Moskvi po štirih tednih preiskovanja te pokrajine, je predložila poročilo sovjetskemu oblastim glede možnosti tega ozemlja v poljedelski in industrijalne svrhe.

Komisijo je poslal tja ameriški židovski pomožni komitej, ki ima svoj glavni stan v New Yorku. Ta organizacija se je interesirala za ustanovitev židovske republike, ki naj bi bila ustanovljena v Bio Bidjanu in v kateri bi bilo prostora za cel milijon ruskih židov, ki so dosedaj stradali ter so bili za svoj obstoj odvisni od pomoči, ki jo dobivajo od svojih sorodnikov v Zdrženih državah.

Sovjetska vlada je izjavila, da bo prenesta pet tisoč židovskih družin v to ozemlje in da bo ta pokrajina oficijelno nazvana kot židovska socialistična sovjetska republika. Imela bo iste avtonomne pravice kot jih imajo druge sovjetske narodne manjšine.

Newyorškemu odseku načeljuje Felix Waburg, znani bankir, ki je izdal že več milijonov dolarjev tekom preteklih par let ter pomagal mnogobrojnim židovskim družinam na Krimu in v Ukrajini.

ŠTIRJE LETALCI PONESREČILI

Pilot W. H. Emery in trije potniki so se smrtno ponesrečili, ko je aeroplan padel na tla v megli.

KANE, Pa., 30. septembra. — Hardy Emery iz Bradforda, Pa., pilot in trije potniki dva moška in ena ženska, si bili ubiti v bližini tukajšnjega kraja, ko se je razbil aeroplan Emeryja. Z izjemo Emeryja niso mrtvih takoj identificirali.

Nesreča se je pripetila nekako eno miljo od tukaj. Prebivalci okolice so rekli, da so slišali aeroplan krožiti nad glavami v gosti megli, ravno pred nesrečo, kajti pilot si je čedno prizadeval pristati. Motor pa se je ustavil in aeroplan je priletel na neko polje.

Trije moški so bili ubiti na licu mesta. Ženska pa je umrla pozneje v bolnici.

W. H. Emery je bil veteranski dirkaški letalec ter imel dosti ur letanja za seboj. Udeležil se je tudi številnih dirk, dosedaj brez vsake resnejše nezgode. Šele v zadnjem času pa je stopil v trgovsko letanje.

Emery je bil poročnik v armadi, kjer je dobil svojo letalsko izvežbanost ter je bil častnik v rezervnem letalskem zboru, ko je zapustil aktivno službo v redni armadi.

ŠTEVILO UKRADENIH AVTOMOBILOV

Vrednost \$81.200.000 je predstavljalo 116.000 avtomobilov, ki so bili ukradeni tekom preteklega leta, kot javljajo številke, katere je obelodanila zavarovalna družba. Od skupnega števila je bilo mogoče dobiti nazaj 85 odstotkov, vsled česar je znašala čista izguba nekako dvanaest milijonov dolarjev. Če se porazdeli to svoto med lastnike avtomobilov, znaša izguba manj kot en dolar.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.	\$	Lir	\$
500	\$ 9.30	100	\$ 5.75
1,000	\$ 18.40	200	\$ 11.30
2,500	\$ 45.75	500	\$ 16.80
5,000	\$ 90.50	1000	\$ 27.40
10,000	\$ 180.00		\$ 54.25

Stranko, ki nam naročajo isplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim zvešom v starem kroju v stanu znižati pristojbino za taka isplačila od 8% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za isplačilo večjih meškov kot goraj navedeno, bodist v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej s nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEN DO TREH TEDNIE

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

63 COBTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Borsley 0380

